

Ruda Śląska z „TOP Inwestycją”

Rekultywacja terenu po koksowni Orzegów wśród 10 najlepszych inwestycji samorządowych w Polsce! Nagroda dla miasta wręczona została na uroczystej gali podczas Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach.

– To kolejne wyróżnienie, które otrzymaliśmy w ostatnim czasie za udaną rewitalizację. Wcześniej w innych konkursach doceniona została adaptacja zabytkowego dworca w Chebziu na potrzeby biblioteki, czy rewitalizacja rynku w Orzegowie. Tym, co łączy wszystkie te inwestycje, oprócz tego, że zrealizowaliśmy je głównie dzięki środkom unijnym, jest to, że powstały z myślą o mieszkańcach! – podkreśla prezydent Grażyna Dziedzic.

Konkurs „TOP Inwestycje Komunalne”, którego Ruda Śląska została laureatem, organizowany jest przez Portal Samorządowy oraz Europejski Kongres Gospodarczy w Katowicach. Ma on na celu wskazywanie inwestycji komunalnych jako tych, które przynoszą efekty prorozwojowe dla gospodarki, regionu i mieszkańców. – W tym roku konkurs odbywał się po raz 10. Przez te wszystkie lata nagrodzonych zostało wiele projektów modelowych, które wyznaczyły trendy na kolejne lata – mówił podczas gali Rafał Kerger, redaktor naczelny PortalSamorzadowy.pl. Orzegowska rewitalizacja najpierw w lipcu została nominowana do najlepszej 20-tki, a podczas finału w Katowicach znalazła się w gronie 10 najlepszych inwestycji samorządowych.

Michał Pierończyk, wiceprezydent Rudy Śląskiej, ze statuetką przyznaną rewitalizacji terenu po koksowni w Orzegowie.

Sama inwestycja polegała na rekultywacji prawie 5 ha zdegradowanego terenu po dawnym zakładzie koksowniczym. – Najważniejszym elementem zadania była neutralizacja niebezpiecznych związków, które zalegały nie tylko w gruncie, ale i w wodach podziemnych. Istotną częścią przedsięwzięcia było także zabezpieczenie ruin budowli po byłej koksowni, dzięki czemu stworzyliśmy unikalną ścieżkę dydaktyczną – wymienia dr inż. arch. Łukasz Urbańczyk, miejski konserwator zabytków.

Realizacja przedsięwzięcia rozpoczęła się w 2018 roku. Najpierw prowadzono prace projektowe, później działania w terenie. Dokonane szczegółowe badania gruntu wykazały obecność na obszarze dawnej koksowni metali ciężkich, cyjanków oraz różnych związków ropopochodnych. Aby oczyścić teren, zastosowano jednocześnie technologię bioremediacji (usuwania zanieczyszczeń za pomocą żywych mikroorganizmów) i fitoremediacji (technologię wykorzystującą rośliny w procesie

oczyszczania). Zastosowano także tzw. bariery reaktywne, w których dochodzi do procesu geochemicznego między zanieczyszczoną substancją a materiałem wypełniającym barierę.

W ramach prowadzonych prac usunięto również dziką roślinność, wprowadzając w jej miejsce nowe nasadzenia. Renowacją zostały objęte obiekty budowlane, stanowiące pozostałości po dawnym zakładzie. Zabezpieczono konstrukcyjnie i poddano pracom konserwacyjnym budynek wieży węglowej, zbiornik smoły i baterie pieców koksowniczych. Baterie przykryto betonowym stropem, którego część to jednocześnie taras, stanowiący punkt widokowy na całe założenie parkowe. Na ścianach wieży węglowej oraz na elewacji baterii koksowniczej umieszczono tablice informacyjno-edukacyjne na temat procesów technologicznych stosowanych w koksowni „Orzegów” oraz historii przedsiębiorstwa.

Powierzchnię parku podzielono na dwie strefy – teren przylegający do zabytkowych obiektów zagospodarowano alejkami parkowymi i obiektami małej architektury, a północną część założenia zaaranżowano jako teren zielony bez wytyczonych ścieżek. Obszar inwestycji oświetlono, wybudowano toaletę, utworzono miejsca parkingowe i wiatę rowerową, wybudowano dwa place zabaw dla dzieci, ustawiono ławki parkowe oraz leżaki. Dzięki przeprowadzonym działaniom obszar został całkowicie zrewitalizowany – oczyszczono glebę z niebezpiecznych substancji, wykonano zmianę zagospodarowania terenu na park rekreacyjno-edukacyjny oraz zadbano o upamiętnienie pierwotnej funkcji tego miejsca.

– Koszt zagospodarowania terenu po koksowni Orzegów wyniósł ponad 21 mln zł. Z tej kwoty prawie 18 mln zł pozyskaliśmy z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach unijnego Programu Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 – informuje wiceprezydent Michał Pierończyk.

Zakład koksochemiczny – koksownia „Orzegów” został uruchomiony w 1903 roku pod nazwą koksownia „Gotthard”. Powstał z

inicjatywy właścicieli okolicznych terenów – małżeństwa Joanny i Hansa Ulryka Schaffgotschów. W 1922 roku, w wyniku działań związanych z III Powstaniem Śląskim oraz zgodnie z rezultatami plebiscytu z 1921 roku, Orzegów wraz ze znajdującą się na jego terenie koksownią został przyłączony do Rzeczypospolitej Polskiej. Zakład stał się wówczas częścią spółki akcyjnej „Godulla S.A” w Chebziu. Niska wydajność baterii koksowniczych oraz trudne warunki pracy spowodowały, że przedsiębiorstwo zostało zamknięte w 1976 roku jako przestarzałe i niemożliwe do rozbudowy ze względu na szkody górnicze ujawniające się na jego terenie. W 1987 roku koksownia została wpisana do rejestru zabytków województwa śląskiego.

Wszyscy laureaci konkursu Top Inwestycje Komunalne 2021:

- Budowa trzech basenów w dzielnicach Katowic,
- Rekułtywacja i remediacja terenów dawnej koksowni Orzegów w Rudzie Śląskiej,
- Budowa centrum komunikacyjnego wraz z Systemem Informacji dla Pasażerów w Kielcach,
- Adaptacja budynku Koszar Bramy Chełmińskiej na cele muzealne Muzeum Twierdzy Toruń,
- Nowe schronisko dla zwierząt w Poznaniu,
- Budowa infrastruktury sportowej przy Centrum Edukacji Zawodowej i Turystyki w Świnoujściu,
- Budowa linii tramwajowej, jezdni oraz ścieżki rowerowej wraz infrastrukturą towarzyszącą – Aleja Pawła Adamowicza (Nowa Bulońska) w Gdańsku,
- Rozwiązania innowacyjne i rozwojowe MPEC Nowy Sącz,
- Most pieszo-rowerowy imienia Joachima Hałupczoka w Opolu,
- Budowa kanalizacji deszczowej na os. Budziwój w Rzeszowie (w ramach projektu: Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Rzeszowa poprzez wykonanie kanalizacji deszczowej – etap I).

Źródło: UM Ruda Śląska